

Kiskorú sérelmes bemutatása a TV2-ben

A Médiatanács 722/2012. (IV.18.) számú határozatának kivonata

A tényállás:

Az MTM-SBS Televízió Zrt. (TV2) médiaszolgáltató 2011. december 17-i 18 óra 30 perctől sugárzott „Tények” című műsorszámának „Szexuális zaklatás” címet viselő, 18:30:32-kor kezdődött összeállításában egy állítólagos gyermekbántalmazásról tudósított. A Médiaszolgáltató az emberi méltóságot sértő módon mutatta be a híradásban szereplő kiskorú gyermeket egy feltételezett bűncselekménnyel kapcsolatban.

A 2011. december 17-én sugárzott „Tények” című híradásban első hírként közölték az összeállítást az állítólagos gyermekbántalmazásról.

18:29:57-18:30:03 között a főbb híreket tartalmazó összefoglaló első felvezetője is a szóban forgó ügyről szólt:

Bemondó1: *„Fogdosta, pálcával verte a kislányt.”*

Bemondó2: *„Anyja szerint többször fel is vette kamerával, ahogy bántja a saját lányát.”*

Ezt követően, 18:30:32-18:33:27 között a híradó első összeállítása dolgozta fel a történetet:

Bemondó2: *„Erőszakoskodott hét éves kislányával az apja. Ezt állítja az anya.”*

Bemondó1: *„Fogdosta, megverte, terrorizálta.”*

Ezután elhangzott, hogy az apa állítólag pornográf felvételeket is készített a hétéves kislányáról, melynek alátámasztására a tudósítás alatt többször bemutatják a róla néhány hónapos korában (azaz nem hétévesen) készült meztelen képeket. Majd a bemondók elmondták, hogy az anya szerint, ha a gyermek rosszul viselkedett *„vagy [a férfinak] olyan kedve volt”*, az apa kegyetlenül megverte, esetenként órákra egyedül hagyta és bezárta a kislányt.

Majd az anyával, a jelenlegi élettársával és a kislánnyal készült beszélgetést láthatták a nézők.

Anya: *„Lelkileg, pszichésen terrorban tartott, végül is állandóan utánam jött, ellenőrzött, nem engedett el.”*

A narrációban elhangzott, hogy a hat éve külön élő apa több alkalommal bántotta a gyermeket, amit az anya is megerősített, hozzátéve, hogy a bántalmazás esetenként minden ok nélkül történt. A nő új élettársának elmondása szerint a kislány többször kijelentette, nem akar az apjához menni.

Fehér Péter (az anya jelenlegi élettársa): *„[A kislány] a liftbe nem mert beszállni, mert fél. A gyermek elmondása alapján ezek azért alakultak ki, mert odalent a látogatási időben többször hagyta magára a gyermeket. (...) a gyermeket bezárta a lakásba, egyedül.”*

Ezután a gyermek beszélt a bántalmazásokról:

Kislány: *„Ütött, vert, sebeket csinált. Ennyi. Ezeket csinálta.”*

Narrátor: *„De nem ez volt a legrosszabb, amit a kislánnyal tett. Pornográf felvételeket készített róla, ezt az anya szerint egy szakértő is megállapította. És szexuálisan is zaklatta.”*

Ezen a ponton újra megmutatták a kislány néhány hónapos korában készült meztelen képeit, kitakarva a csecsemő nemi szervét.

Majd a kislány jelenlétében az anya részletesen ismertette, hogy a gyermek elmondása szerint az apa szexuálisan zaklatta a kislányt.

Az egész beszélgetés a kislány előtt és részvételével zajlott. A gyermek láthatóan nem szívesen idézte fel az eseményeket.

Az összeállítás zárásaként a riporter a következőket mondta: *„Kerestük a rendőröket, de ők nem akartak nyilatkozni. Egy levelet küldtek, amiben mindössze azt erősítették meg, hogy valóban folyik nyomozás az ügyben. És kerestük a kislány apját is, aki tagadta a vádakat.”*

Az összeállítás nagy részében (18:30:56 és 18:33:27 között) a képernyőn a *„Saját kislányát kínoztá”*, a kislányról készült egyik kép alatt pedig a *„Szexuális zaklatás”* felirat volt látható.

A Médiatanács határozata:

A Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató megsértette az emberi méltóság tiszteletben tartását előíró Smtv. 14. § (1) bekezdésében foglaltakat, mely miatt a Médiaszolgáltatót 10.000.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A Médiatanács döntésének indokolása:

A Médiatanács határozatában hivatkozott a 2011. december 17-én hatályban lévő Alkotmány 54. § (1) bekezdésére, amely szerint *„a Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelytől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.”*

A Médiatanács határozatában idézett az Alkotmánybíróság 8/1990. (IV. 23.) sz., a 23/1990. (X. 31.) sz. és a 64/1991. (XII. 17.) sz. határozataiból.

A Médiatanács rögzítette, hogy a gyermekekkel történő riportkészítés során különleges figyelemmel kell eljárni. A műsorkészítőknek törekedniük kell arra, hogy hitelesen, objektíven és kellő érzékenységgel mutassák be a kiskorú riportalanyokat. Ennek során, minden körülmények között tiszteletben kell tartani a gyermek emberi méltóságát és jogait, valamint a gyermek mindenképp felett álló érdekeinek a védelmét, és ügyelni kell arra is, hogy a riport, illetve annak közzététele semmilyen módon ne okozzon fizikai vagy lelki sérülést, kárt a kiskorúnak. A gyermek jövőjének és hosszú távú érdekének védelme miatt, a bűncselekmények áldozataivá, elkövetőivé, gyanúsítottjaivá vált vagy ezen ügyekben tanúként meghallgatott, illetve a bűncselekménnyel bármilyen más módon kapcsolatba került 18 éven aluli fiatalok és gyermekek nevének, arcképének, lakcímének, illetve személyazonosságának megállapítására alkalmas más adatok közzétételét kerülni kell a médiaszolgáltatás során.

A *„Szexuális zaklatás”* címet viselő összeállításban egy nő jelenlegi élettársával gyermekét közrefogva nyilatkozott arról, hogy a korábbi élettársa, azaz a gyermek édesapja fizikailag és szexuálisan bántalmazta lányát.

A riportban - mely során a *„Saját kislányát kínoztá”* felirat volt olvasható a képernyőn - a gyermeket is megszólaltatták a bántalmazással kapcsolatban, arcát nem takarták ki, továbbá végig kellett hallgatnia állítólagos bántalmazásának - édesanyja és jelenlegi élettársa általi - felidézését. A bemondók is a bántalmazás történetéhez kapcsolódó részleteket közöltek, a narrátor is súlyos vádakkal illette az apát a híradásban.

Az összeállítás felvezetőjében, illetve a bejátszásban is bemutatták a kislány néhány hónapos korában készült – a narrátor szerint pornográf felvételnek minősülő – meztelen képeit, nemi szervét kitakarva. A gyermeknek, mint a feltételezett bűncselekmény áldozatának - személyének azonosításra alkalmas - bemutatása, a bántalmazásával

kapcsolatban nyilatkoztatása, a róla csecsemőkorában készült - a narrátor szerint pornográf felvételnek minősülő - képek nyilvánosság elé tárása alkalmas volt az Smtv. 14. § (1) bekezdésének megsértésére.

Jelen ügyben azonban nem a műsorszámban konkrétan szereplő kiskorú személyhez fűződő jogainak védelmében lépett fel a Médiatanács. A Médiatanács ennek kapcsán hivatkozott az Alkotmánybíróság a 46/2007. (VI. 27.) számú határozatára, mely alapján megállapítható, hogy a médiaszabályozásban van alkotmányos lehetőség az emberi méltóság védelmére, azonban ezen eljárások során az alapjogi sérelem bekövetkeztét csak azt mintegy eljárásjogilag „alanytalanná téve” ítélni meg. A jogsértések esetén a jogalkalmazónak ketté kell tudnia választani a kizárólag az egyéni jog, valamint az emberi jogok (emberi méltóság) intézményes tartalmának sérelmét megalósító eseteket, és – a köz érdekében fellépve – utóbbiak védelmében járhat csak el.

A határozat megemlíti az ombudsman az OBH 2203/2004. sz. jelentését is, mely kimondja, hogy az alkotmányos alapjogok intézményes védelmére a médiahatóság nemcsak jogosult, hanem köteles is. Véleménye szerint a médiahatóságnak a Médiatörvény nem azt teszi feladatává, hogy érvényesítse a személyhez fűződő jogokat az arra jogosult helyett, hanem azt, hogy a vele közjogi viszonyban álló műsorszolgáltatókkal szemben ellenőrizze és felügyelje az Rttv. 3. § (2) bekezdésében foglaltak érvényesülését.

A Médiatanács hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.171/2011/4. számú ítéletére, mely rögzítette, hogy a médiahatóság „a műsorszolgáltató alkotmányos alapjogok tiszteletben tartó magatartását az egyes műsorszámok egyedi vizsgálatával ellenőrzi. Ezen belül akár egy képkocka, akár egy mondat is megalapozhatja a jogsértést (...).”

A fentiek alapján a Médiatanács megállapította az Smtv. 14. § (1) bekezdésében foglaltak sérelmét.

A Médiatanács az Smtv. 14. § (1) bekezdésének megsértését eddig egy alkalommal, 417/2012. (II.29.) számú határozatában mondta ki, és az Mttv. 187. § (3) bekezdés b) pontjának bb) alpontja alapján ötmillió forint bírság megfizetésére kötelezte a Médiaszolgáltatót.

Az emberi méltósághoz való jognak, mint alapjognak az Alkotmányból és az Mttv.-ből is levezethető kiemelt védelmére, valamint tekintettel arra, hogy a jogsértést kiskorú emberi méltóságának megsértésével követték el, ezért a Médiatanács a jogsértést nem értékelhette csekély súlyúnak. A Médiatanács a bírság alkalmazása mellett döntött, mivel a feltárt és megállapított jogsértés vonatkozásában e közjogi eszközt ítélte a legalkalmasabbnak arra, hogy a Médiaszolgáltatót visszatartsa az esetleges további jogsértések elkövetésétől. A Médiatanács a Médiaszolgáltatót az Mttv. 187. § (2) bekezdés és a (3) bekezdés b) pontja alapján az Smtv. 14. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértése miatt a kiszabható bírságmaximum (kétszázmillió forint) 5%-ának megfelelő, 10.000.000 Ft, azaz tízmillió forint bírság megfizetésére kötelezte. A Médiatanács a jogsértés miatti jogkövetkezmény fajtájának és mértékének megállapítása során az Mttv. 187. § (2) bekezdésében rögzített mérlegelési szempontok közül a jogsértés súlyát, az érdeksérelmet szenvedett és veszélyeztetett személyek számát, valamint az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokat vette figyelembe. További mérlegelési szempontok a jelen kötelezettségesség tekintetében nem voltak értékelhetők.